Дармофал Елеонора Анатоліївна

Доцент кафедри екології, Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"

ORCID 0000-0001-9868-0486

СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ЕКОНОМІЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТІВ

Економічна нестабільність, зростаюча конкуренція на ринку освітніх послуг, цифровізація та вимоги до екологічної відповідальності змушують заклади вищої освіти переглядати підходи до управління ресурсами та стратегічного планування. Концепція сталого розвитку дозволяє поєднати фінансову ефективність, соціальну місію та екологічну безпеку, що робить її ключовим орієнтиром для сучасних університетів. Автор викреслює актуальність сталого розвитку закладів вищої освіти (ЗВО) у контексті сучасних глобальних викликів. Мета – виявити ключові економічні трансформаційні аспекти сталого розвитку закладів вищої освіти (ЗВО) для формування концепції, яка може слугувати орієнтиром для університетських лідерів та академічних спільнот у контексті сталого розвитку. У сучасних умовах глобалізації та постійних соціально-економічних змін університети стикаються з необхідністю адаптації до нових викликів.

Ключові слова: сталий розвиток, університет, економічна стратегія, фінансова стабільність, соціальна відповідальність, екологічна ефективність, інновації.

Darmofal Eleonora

Associate professor of the Department of Ecology, National Aerospace University named after N. E. Zhukovsky "Kharkiv Aviation Institute"

ORCID 0000-0001-9868-0486

SUSTAINABLE DEVELOPMENT: ECONOMIC APPROACHES TO UNIVERSITY DEVELOPMENT

Economic instability, growing competition in the educational services market, digitalisation and environmental responsibility requirements are forcing higher education institutions to reconsider their approaches to resource management and strategic planning. The concept of sustainable development allows to combine financial efficiency, social mission and environmental safety, which

makes it a key benchmark for modern universities. The author outlines the relevance of sustainable development of higher education institutions (HEIs) in the context of current global challenges. The aim is to identify the key economic transformational aspects of the sustainable development of higher education institutions (HEIs) in order to form a concept that can serve as a guide for university leaders and academic communities in the context of sustainable development. In the current context of globalisation and constant socio-economic changes, universities face the need to adapt to new challenges.

Keywords: sustainable development, university, economic strategy, financial stability, social responsibility, environmental efficiency, innovation.

Університети відіграють провідну роль у формуванні знань, інновацій та суспільного прогресу. В умовах глобальних викликів — економічних криз, зміни клімату, демографічних зрушень — вони змушені шукати нові моделі функціонування. Концепція сталого розвитку відкриває можливість поєднати економічну стабільність, соціальну відповідальність та екологічну свідомість у діяльності закладів вищої освіти.

Економічна складова сталого розвитку університетів передбачає фінансову стабільність та ефективне використання ресурсів. Диверсифікація джерел фінансування, поєднання державних грантів, приватних інвестицій, міжнародних програм і власної підприємницької діяльності дозволяють зменшити залежність від одного джерела доходів. Раціональне управління бюджетом сприяє спрямуванню коштів у стратегічно важливі напрями, зокрема інноваційні дослідження та цифровізацію. Розвиток стартап-інкубаторів, наукових парків і технологічних центрів забезпечує не лише додаткові надходження, а й комерціалізацію наукових розробок.

Разом із економічною ефективністю університети повинні дбати про соціальну відповідальність. Підготовка фахівців, затребуваних на ринку праці, підтримка інклюзивності та забезпечення доступності освіти є важливими аспектами їхньої діяльності. Співпраця з громадами та бізнесом допомагає вирішувати регіональні проблеми, створює можливості для стажування студентів та розвитку викладацьких кадрів.

Екологічна ефективність тісно пов’язана з економічною стратегією. Використання енергоощадних технологій знижує витрати на комунальні послуги, а перехід на відновлювані джерела енергії забезпечує довгострокову економію. Створення «зелених» кампусів формує позитивний імідж університету та сприяє залученню студентів, орієнтованих на екологічні цінності.

Інноваційні підходи, такі як цифровізація навчання, дозволяють оптимізувати витрати та розширити аудиторію через онлайн-програми. Публічно-приватне партнерство дає змогу реалізовувати масштабні інфраструктурні проєкти, а міжнародна академічна мобільність підвищує престиж закладу і створює додаткові джерела фінансування.

Отже, сталий розвиток університетів в економічному вимірі — це комплексний процес, який поєднує економічну стабільність, соціальну відповідальність та екологічну ефективність. Реалізація такої стратегії дозволяє закладам вищої освіти зберігати конкурентоспроможність, забезпечувати якісну підготовку кадрів і робити вагомий внесок у досягнення глобальних цілей сталого розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Brundtland, G. H. (1987). Our Common Future. World Commission on Environment and Development.

2. Lozano, R., Ceulemans, K., & Seatter, C. S. (2014). Teaching organisational change management for sustainability: Designing and delivering a course at the University of Leeds. *Journal of Cleaner Production*, 106, 205–215.

3. Сухорукова, Л. М., & Падалка, О. І. Сталий розвиток університетів: теоретико-методологічні аспекти. *Вісник Київського національного економічного університету.* 2020. № 1. С. 45–52.

4. UNESCO (2021). Education for Sustainable Development: A roadmap. Paris: UNESCO Publishing.

5. Oleksii Lytvynov, Nataliia Vnukova, Iryna Shevchenko, Eleonora Darmofal. Constructing a sustainable development model for universities: mechanisms of integration and efficiency. *EEJET 2025; 3 (13 (135))* : 47-59; DOI: 10.15587/1729-4061.2025.329997.

REFERENCES

1. Brundtland, G. H. (1987). Our Common Future. World Commission on Environment and Development. [in English].

2. Lozano, R., Ceulemans, K., & Seatter, C. S. (2014). Teaching organisational change management for sustainability: Designing and delivering a course at the University of Leeds. *Journal of Cleaner Production, 106*, 205–215. [in English].

3. Sukhorukova, L. M., & Padalka, O. I. (2020). Sustainable development of universities: theoretical and methodological aspects. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu, 1,* 45-52. [in Ukrainian].

4. UNESCO (2021). Education for Sustainable Development: A roadmap. Paris: UNESCO Publishing [in English].

5. Oleksii Lytvynov, Nataliia Vnukova, Iryna Shevchenko, Eleonora Darmofal. Constructing a sustainable development model for universities: mechanisms of integration and efficiency. *EEJET 2025; 3 (13 (135))* : 47-59; DOI: 10.15587/1729-4061.2025.329997 [in English].